

XVIII OLIMPIADA MEDIEWISTYCZNA A.D. 2025

PRZECZYTAJ!

Szanowny Młody Mediewisto,
przed Tobą zadania zawodów II stopnia XVIII Olimpiady Mediewistycznej. Zanim przystąpisz do rozwiązywania testu, sprawdź, czy Twój materiał jest kompletny. Powinien zawierać 9 stron. Na drugiej stronie są pytania identyfikacyjne. Musisz na nie odpowiedzieć. Zadania zaczynają się od strony trzeciej. Wszystkie zadania oparte są na obowiązkowej literaturze. Na wypełnienie testu masz 120 min. Możesz zdobyć maksymalnie 100 punktów. W wypadku braku jakiegokolwiek strony lub niemożności odczytania zadania z innego powodu zgłoś to natychmiast do opiekuna sali. Jeżeli pomylisz się w odpowiedziach i zorientujesz się w trakcie pisania testu, skreśl błędną wypowiedź i wyraźnie zaznacz prawidłową.

PRACUJ SAMODZIELNIE!

Opiekun sali może Cię wyprosić z klasy, unieważniając Twoją pracę, po stwierdzeniu korzystania z niedozwolonych metod pomocy (np. wszelkich środków łączności).

PAMIĘTAJ!

Non scholae sed vitae discimus

POWODZENIA i do zobaczenia na finale w Legnicy na Dolnym Śląsku.

Legnica, 18.01.2025 r.

Sekretarz Komitetu Głównego OM
Ewa Stanecka-Spuła

COLLEGIUM
WITELONA

WYPEŁNIJ WIELKIMI LITERAMI

Imię i nazwisko uczestnika:

.....

Data urodzenia

Szkoła (i miejscowość), którą reprezentuje uczestnik

.....

.....

Klasa –

Olimpiada Mediewistyczna A.D. 2025

HISTORIA POWSZECHNA

Zadanie I

Proszę połączyć daty i wydarzenia (20 p.)

Wydarzenie	Data
Bitwa na Jeziorze Peypus	
Bitwa pod Lipanami	
Bitwa pod Poitiers	
Bulla gnieźnińska	
Bunt wójta Alberta w Krakowie	
koronacja Wacława II na króla Polski	
Małżeństwo Izabeli Kastylijskiej i Ferdynanda II Aragońskiego	
Początek rządów królewskich Hugona Kapeta	
Ogłoszenie odnalezienia relikwii głowy św. Wojciecha w Gnieźnie	
Początek panowania Umajadów	
Prowizje oksfordzkie	
Sobór w Pizie	
Synod w Łęczycy	
Śmierć Bezpryma	
Śmierć Mieszka III Starego	
Śmierć Jacques'a (Jakuba) de Molay	
Upadek królestwa Wandalów w Afryce	
Złota Bulla Karola IV	
Zamknięcie Akademii Platońskiej	
Żakeria (żakieria)	

529, 533, 661, 732, 987, 910, 1032, 1136, 1127, 1180, 1202, 1242, 1258, 1300, 1314, 1356, 1358, 1409, 1434, 1469

Zadanie II

Proszę uporządkować chronologicznie kolejność wydarzeń – zaznacz cyframi (12 p.).

Wydarzenie	Odpowiedzi	Poprawna kolejność
Założenia uniwersytetów	1. Bolonia 2. Paryż 3. Praga 4. Kraków
Założenia zakonów	1. Bernardyni 2. Cystersi 3. Dominikanie 4. Templariusze
Zawarcia związków politycznych	1. liga lombardzka 2. unia horodelska 3. unia kalmarska 4. unia (połączenie) zakonów krzyżackiego i kawalerów mieczowych
Pojawienia się ruchów religijnych	1. bogomilizm (bogomiłowie/bogomilcy) 2. lollardowie 3. obrazoburstwo/ikonoklazm (w Bizancjum) 4. waldensi
Wzniesienia budowli	1. Hagia Sophia 2. katedra w Reims 3. palatium na Ostrowie Lednickim 4. Tower w Londynie
Powstania utworów	1. <i>Dzieje Sasów</i> Widukinda z Korwei 2. Tzw. Geograf Bawarski 3. Pieśń o Rolandzie 4. Pierwszy żywot św. Wojciecha
Powstania utworów	1. <i>Chronica Polonorum</i> Janka z Czarnkowa 2. <i>Kronika Thietmara</i> 3. <i>Rocznik świętokrzyski dawny</i> 4. <i>Roczniki czyli kroniki przesławnego Królestwa Polskiego</i> Jana Długosza
Kanonizacje	1. św. Jadwiga Śląska 2. św. Jadwiga Królowa 3. św. Tomasz Becket 4. św. Stanisław
Bitwy	1. pod Azincourt 2. pod Crécy 3. pod Suchymi Krutami 4. pod Warną
Lokacje miast na prawie niemieckim	1. Poznań 2. Środa Śląska 3. Złotoryja
Podróże wielkich podróżników	1. Jan di Piano Carpini 2. Marco Polo 3. Vasco da Gama
Panowania władców Francji	1. Filip V 2. Karol IV 3. Ludwik X

Zadanie III

Proszę odpowiedzieć na pytania (38 p.). Punktowane są tylko pełne odpowiedzi.

Pytanie	Proponowane odpowiedzi	Odpowiedź poprawna
W którym wieku Asparuch założył państwo bułgarskie nad Dunajem?	—	
Który z wymienionych prowadził działalność misyjną na Pomorzu?	a. Anzelm z Hawelbergu b. Norbert z Xanten c. Otton z Bambergu d. Kosmas z Pragi	
Jak nazywało się antyfrancuskie powstanie, które wybuchło w Palermo w XIII w.? Podaj datę roczną wydarzenia	—	
Ile ziaren zboża przeciętnie/w przybliżeniu uzyskiwano z jednego wysianego w zachodnioeuropejskim rolnictwie w XIII w.	a. 3 b. 10 c. 20 d. 50	
Kto w 919 r. objął tron monarchii wschodniofrankijskiej?	a. Henryk I b. Konrad I c. Lotar I d. Otton I	
Który z władców uwięził Ryszarda Lwie Serce podczas powrotu z krucjaty?	a. Filip II August b. Izaak II Angelos c. Jan bez Ziemi d. Leopold V	
Klaryski są:	a. beginkami b. żeńską gałęzią franciszkanów c. żeńską gałęzią dominikanów	
Który z wymienionych władców koronował się w Krakowie?	a. Bolesław Szczodry b. Kazimierz Odnowiciel c. Przemysław II d. Władysław Łokietek	
Gdzie Waclaw II koronował się na króla Polski?	a. Gniezno b. Kraków c. Praga	
Kto przewodził polskiej delegacji na soborze w Konstancji?	a. Jan Długosz b. Mikołaj Trąba c. Spytko z Melsztyna d. Władysław Opolczyk	
Na czele których diecezji stali wymienieni biskupi w Polsce za panowania Bolesława Chrobrego	Jan Poppo Reinbern Unger	
W której z bitew poległ prohusycki Spytko z Melsztyna? Podaj rok wydarzenia	—	

W którym mieście i w którym roku Bolesław Chrobry złożył hołd Henrykowi II?	—	
Który z władców wydał przywilej w Lutomyślu?	a. Waclaw II b. Władysław Łokietek c. Władysław Jagiełło d. Zygmunt Luksemburski	
Kto i gdzie ufundował pierwszy w Polsce dom joannitów?	—	
Który z wymienionych władców nie brał udziału w zjeździe w Krakowie w 1364 r.?	a. Jan II Dobry b. Karol IV Luksemburski c. Ludwik Węgierski d. Piotr de Lusignan	
Proszę podać nazwę dynastii, z której pochodziła matka Bolesława Krzywoustego?	—	
Dietrich von Bern to legendarna postać nawiązująca do jednego z historycznych władców – którego?	—	
Który z władców Wandalów przeprowadził się do Afryki i założył tam ich królestwo? W którym roku?	—	
Który z władców litewskich otrzymał od papieża Innocentego IV zgodę na koronację?	a. Giedymin b. Mendog c. Olgierd	
Kto ufundował opactwo norbertanów w Brzesku (XII w.)?	a. biskup krakowski Gedko b. Piotr Włostowic c. Wrocisław i Strzeżysław d. Władysław Wygnaniec	
Na mocy gdzie i kiedy zawartej umowy (podaj miejsce i rok) Przemysław II wielkopolski objął władzę na Pomorzu Gdańskim po Mściwoju II?	—	
Gdzie została pochowana królowa Polski Rycheza?	a. Gniezno b. Kolonia c. Kraków d. Kwedlinburg e. Płock	
W którym mieście odbyła się rozprawa sądowa między Polską a Zakonem krzyżackim zakończona w styczniu 1420 r.	a. Konstancja b. Nowa Sól c. Toruń d. Warszawa e. Wrocław	
Ile dyscyplin było w kanonie „sztuk wyzwolonych” i która z wymienionych nie należała do <i>quadrivium</i> ?	a. arytmetyka b. astronomia c. dialektyka d. geometria e. muzyka	
Nazwa którego z ruchów/odłamów religijnych nawiązuje do udzielania komunii św.	a. albigensi b. ikonodulowie c. katarzy d. utrakwiści	

Który z papieży podjął decyzję o kasacie zakonu templariuszy?	a. Bonifacy VIII b. Klemens IV c. Klemens V d. Marcin V	
Kto założył Bagdad i w którym roku?	—	
Kto założył klasztor na wyspie Iona?	a. św. Brendan b. św. Kolumba c. św. Patryk d. Beda Czcigodny	
Skąd wzięła początek pataria?	a. Konstantynopol b. Mediolan c. Paryż d. Toledo e. Rzym	
Członkiem którego zakonu był św. Bonawentura?	a. benedyktyni b. cystersi c. dominikanie d. franciszkanie	
W którym stuleciu powstał <i>Dekameron</i> Boccaccia?	a. XI b. XIII c. XIV d. XV	
W którym wieku św. Bonifacy działał w Germanii?	a. V b. VI c. VII d. VIII	
Prekursorem którego z prądów w kulturze i życiu religijnym w Polsce był Grzegorz z Sanoka?	a. <i>devotio moderna</i> b. gregorianizmu c. humanizmu d. husytyzmu	
Kto był założycielem dynastii Komnenów?	a. Aleksy I b. Bessarion c. Konstantyn Porfirogeneta d. Manuel I	
Na którym z uniwersytetów nauczał Marsyliusz z Padwy?	a. w Bolonii b. w Krakowie c. w Paryżu d. w Pradze	
Gdzie i w którym roku zawarto w późnym średniowieczu unię, która połączyła Danię, Norwegię i Szwecję?	—	
Kto jest autorem hymnu <i>Gaude Mater Polonia</i> ?	a. Gall Anonim b. Grzegorz z Sanoka c. Wincenty Kadłubek d. Wincenty z Kielczy (Kielc)	

Zadanie IV

1. W poniższym fragmencie (z podręcznika) uzupełnij brakujące informacje (3 p.):

„Porozumienie ze szlachtą w sprawie następstwa tronu zawarł
17 września 1374 r. w Układ przewidywał w zamian za zgodę na sukcesję córek liczne koncesje króla na rzecz szlachty. Król zobowiązywał się nie pobierać nadzwyczajnych podatków na cele państwowe z dóbr szlacheckich, z wyjątkiem groszy od łanu chłopskiego osadzonego (uprawianego)”.

2. Które z zabytków piśmiennictwa średniowiecznego nie były spisane w języku polskim? (2 p.)

Zabytek piśmiennictwa	Poprawna odpowiedź
a. <i>Bogurodzica</i> b. Mistrz Wincenty Kadłubek, <i>Kronika polska</i> c. Słota, <i>Wiersz o zachowaniu się przy stole (O chlebowym stole)</i> d. Biblia królowej Zofii e. Jan Długosz, <i>Roczniki czyli kroniki sławnego Królestwa Polskiego (Annales seu cronicae inciliti Regni Poloniae)</i>	

3. Podaj imiona władców polskich z czasów średniowiecza, których przydomki zostały wymienione poniżej. Gdy przydomek odnosi się do więcej niż jednej osoby, należy wskazać wszystkich tym przydomkiem określanych (10 x 0,5 p. [za przydomek] = 5 p.).

Przydomek	Imię władcy
Biały	
Brodaty	
Odnowiciel	
Pobożny	
Rogatka	
Stary	
Szczodry	

4. W poniższych zdaniach uzupełnij brakujące informacje dotyczące postaci króla Kazimierza Wielkiego i wydarzeń z czasów jego panowania (5 p.)

Zdanie	Uzupełnienia
Siostrą Kazimierza Wielkiego była królowa węgierska	
Pierwszą małżonką Kazimierza Wielkiego była, córka wielkiego księcia Litwy (podaj imię)	
Kazimierz Wielki zawarł pokój wieczysty z Krzyżakami w w r.	
Wojnę polsko-czeską zakończył pokój w, zawarty w r.	
Kazimierz Wielki przeprowadził reformę monetarną wprowadzając, wzorowaną na czeskiej, nową monetę zwaną	

5. Połącz określenia wojen z datami rocznymi ich trwania (4 x 0,5 p. = 2 p.).

Wojna	Daty	Połączenie
A. Wojna Dwóch Róż	1. 1337–1453	
B. Wojna głodowa	2. 1414	
C. Wojna stuletnia	3. 1454–1466	
D. Wojna trzynastoletnia	4. 1455–1485	

6. W poniższym fragmencie (z podręcznika) uzupełnij brakujące informacje (3 p.):

„Turcy [osmańscy] byli wyznawcami Dążyli do konfrontacji z chrześcijanami na Półwyspie Bałkańskim. W 1369 r. Murad I przeniósł stolicę do Adrianopola i zaczął systematyczny podbój Bałkanów. Jako pierwszych podporządkował sobie Bułgarów. Następnie Turcy zaatakowali Serbię, która poniosła klęskę w 1389 r. w bitwie Kolejnym celem podboju były Węgry. Państwa europejskie zdecydowały się wówczas na organizację krucjaty antytureckiej, [zakończonoj] przegraną chrześcijan w bitwie w 1396 r.”

7. Wskaż, które z poniższych zdań jest prawdziwe (P), a które fałszywe (F) (2 p.)

Zdanie	P/F
Jan Hus wykorzystał w swojej krytyce Kościoła poglądy wyrażone przez angielskiego teologa Jana Wiklifa.	
Jan Hus postulował, aby wierni mogli przyjmować komunię pod dwiema postaciami – chleba i wody.	
Jan Hus otrzymał gwarantujący bezpieczeństwo list żelazny od króla Zygmunta Luksemburskiego.	
Jan Hus był dowódcą wojsk husyckich podczas wojen toczonych do 1436 r.	

8. Przyporządkuj do imion władców polskich daty roczne ich śmierci (6 p.)

Imiona władców	Daty roczne śmierci	Przyporządkowanie
A. Bolesław Wysoki	1. 1194	
B. Henryk Brodaty	2. 1201	
C. Henryk Prawy (Probus)	3. 1238	
D. Kazimierz Sprawiedliwy	4. 1247	
E. Konrad Mazowiecki	5. 1290	
F. Władysław Łokietek	6. 1333	

9. O których wydarzeniach jest mowa w poniższych fragmentach opracowań poświęconych historii średniowiecza? (2 p.)

A. „W ciągu zimy 1347/1348 r. przedostała się do portów śródziemnomorskich, latem objęła znaczną część Europy Zachodniej, a w następnym roku dotarła na Północ. Niemal wszystkie kraje europejskie zostały przez nią dotknięte. Pandemia wygasła w 1352 r., ale dżuma pozostała i dawała o sobie znać częstymi i potężnymi nawrotami epidemii aż po 2. połowę XV w.” (R. Michałowski).

B. „W myśl postanowień [traktatu pokojowego] pod panowanie polskie wracała ziemia dobrzyńska, a Witold otrzymywał w dożywotnie władanie Żmudź, która po jego śmierci miała powrócić do Zakonu. Nie rozwiązano natomiast sporu o przynależność Santoka i Drezdenka; o ich losie miał zdecydować w przyszłości arbitraż” (S. Szczur).